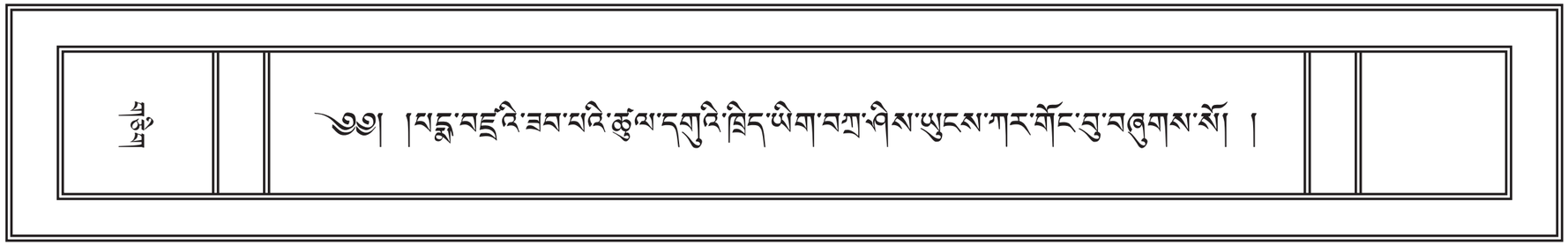

གཅིག

༄༅། །པདྨ་བཛྲའི་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུའི་ཁྲིད་ཡིག་བཀྲ་ཤིས་ཡུངས་ཀར་གོང་བུ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །

194

ན་མོ་གུ་རུ་བཛྲ་དྷ་ར་པཱ་དཱ་ཡ། གྲུབ་མཆོག་པདྨ་བཛྲ་དང༌། །དབྱེར་མེད་རྗེ་བཙུན་གོང་མ་ལྔ། །གཅིག་བསྡུས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པᨖར་འདུད། །ཟབ་པའི་
ཚུལ་དགུའི་ཁྲིད་རིམ་དགོད། །ལམ་སྐོར་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ལས། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པᨖ་པདྨ་བཛྲས་མཛད་པའི་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུའི་ཁྲིད་རིམ་འཆད་པ་ལ་གཉིས།
གང་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཁུངས་སྨོས་པ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་གདམས་ཁྲིད་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པᨖ་ནི། གསང་སྔགས་འབྱུང་བའི་གནས་དཔལ་ཨོ་ཌི་ཡ་ནའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔᨖན་ཆེན་པᨖ་ས་རོ་རུ་ཧ་སྟེ་མཚོ་སྐྱེས་ཞབས་སམ་པདྨ་བཛྲ་ཆེན་པᨖའང་གྲགས་ཤིང༌། དོ་ཧའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལས་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་
སློབ་དཔᨖན་འདི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་ཀྱང༌། བཀའ་སྲོལ་འདིའི་བཞེད་པར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པས་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་སློབ་དཔᨖན་

༄༅། །

195

ཚུལ་དགུའི་ གཉིས། ཁྲིད་ཡིགའདི་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་འདི་རྣམས་མཛད་པར་གསུངས་ཏེ། དེའང་ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སྨིན་བྱེད་དབང་གི་ཆོ་ག་ནས་གླིང་མ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
ཆོ་ག་སྒྲུབ་ཐབས་མཚོ་སྐྱེས། རྫོགས་རིམ་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུ་དང་། མར་མེའི་རྩེ་མོ་ལྟ་བུའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་སོགས་མཛད་པ་ལས། འདིར་ཕྱི་མ་གཉིས་འཆད་
པར་བྱ་བ་སྟེ། བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་འཆང༌། བི་ལཱ་སྱ་བཛྲ། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ། མཚོ་སྐྱེས་སམ་པདྨ་བཛྲ། ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི། ལྕམ་ལེགས་སྨིན་ཀ་ར། ནག་པᨖ་པ།
དཔལ་འཛིན། ག་ཡ་དྷ་ར། དེ་ལས་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱས་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སེ་སྟོན་ཀུན་རིག །ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར། ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གོང་མ་ལྔ་ནས་བརྒྱུད་སྲོལ་
ཟམ་མ་ཆད་པར་བྱོན་ཏེ། རྗེ་བླ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པᨖའི་ཞལ་སྔ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པᨖས་སྩལ་བའོ། །གཉིས་པ་གདམས་

196

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

ངག་དངོས་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དེའང་གཞུང་འདི་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པᨖར། བསྐྱེད་ཆོག་ཡན་ལག་རྣམ་པ་
བཞི་བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་པར་དབྲི་བ་དང་བཅས་པ་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་ཞིང༌། སྤྱིར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་གང་བསྒོམ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སོ་སོར་
སྣང་ཡང་། ངོ་བོ་སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པས་ལྟ་བ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཉིད་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་། རྩ་རྒྱུད་བརྟགས་པ་གཉིས་པ་ལས། འདི་ཉིད་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ༑ ༑འདི་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པ་ཉིད། །འཁོར་བ་སྤངས་ནས་གཞན་དུ་ནི། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་སྐབས་གསལ་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཁོར་བ། སྟོང་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མྱང་འདས། དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས། སྒྲུབ་པ་པᨖས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནའང་སྦྱང་གཞི་འཁོར་བ། སྦྱོང་བྱེད་མྱང་འདས། སྦྱང་གཞི་དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་དག་པ་དབྱེར་མེད་ལམ་དུ་བྱས་པས། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷུན་གྲུབ་འཁོར་བ། གནས་འགྱུར་མྱང་འདས། མི་འགལ་བར་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

197

༄༅། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་ལྟ་བ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པ། ལམ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ས་མཚམས་དང་བཅས་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྲོས་
པ་ཐམས་ཅད་བཅད་པའི་ཚུལ་དགུས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་ལྟ་བ་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་
བསྒོམ་དགོས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྒྱུན་བསྐྱང་བ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལས། ཕྱི་ནས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་བཤད། །རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཅན་དང༌། །འཁོར་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ། །ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ། རྒྱུ། ལམ། འབྲས་བུ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོན་པའོ། །དང་པᨖ་རྒྱུ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ནི། རྩ་རྒྱུད་ལས། རྨོངས་ཕྱིར་འཁོར་བའི་
གཟུགས་ཅན་ཉིད། །རྨོངས་མེད་འཁོར་བ་དག་པས་ན། །འཁོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་གཟུང་འཛིན་དང་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ༑ མིག་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གློ་བུར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་རྣམས་འཁོར་བ། དེ་དག་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་བློ་རྨོངས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཚུལ་དགུའི་ གསུམ། ཁྲིད་ཡིག

198

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་མྱང་འདས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཅན་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང༌། འཁོར་བ་ལས་གཞན་པའི་མྱང་འདས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟར་
རོ་གཅིག་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དམ། ཆོས་སྤྱི་སྐད་དུ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་འགྲེས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྣོད་དུ་སྣང་བ་རྣམས་གཞལ་ཡས་
ཁང་ཡིན་ལ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷ་དགུའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གཡའ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སེར་པᨖར་སྣང་བ་བཞིན་དུ། ལུས་སེམས་རྟོག་བཅས་སུ་སྣང་ཡང་། ངོ་བོ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལམ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ། ཕྱི་སྣོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེར་སྣང་ལ། ནང་བཅུད་རིགས་དྲུག་གི་
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལྷ་དགུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེར་སྣང་བའོ། །དེའང་ཆོས་ཅན་སྣོད་བཅུད་དང་ཆོས་ཉིད་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་བརྟེན་པར་བཅས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྣོད་སྤངས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གཞན་དུ་མི་རྙེད་ལ། བཅུད་སྤངས་པའི་ལྷ་གུད་ན་མི་རྙེད་པས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱའོ། །རྫོགས་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་ལ། མ་དག་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྣང་བ་དང་། དག་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའང་རིམ་གྱིས་

199

༄༅། །ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པར་བསྡུས་ཏེ་སེམས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པᨖར་རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ལས། དེར་ནི་ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད། །སྲིད་

མེད་མྱ་ངན་འདས་པའང་མེད། །བདག་དང་གཞན་ཡང་མེད་པ་སྟེ། །འདི་ནི་མཆོག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ནི། ལམ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པས་བ་སྤུའི་ཁུངས་བུ་གཅིག་ཏུའང་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ཚུད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཤུགས་འབྱུང་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི་
གཟུགས་སྐུའི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དོ། །འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་དབྱིངས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་རྟོགས་པས་བླང་དོར་དུ་བྱ་བ་མེད། སྤང་ཐོབ་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྟོས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཆོས་སྐུའི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་ཀ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔᨖན་འདི་ཉིད་བཞེད་པར་མ་ཟད། འཕགས་པ་ཀླུས་ཀྱང༌། འཁོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པ་ཞེས། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་སྨྲ། །དེ་ཉིད་གཟིགས་རྣམས་འཁོར་བ་དང༌། །

ཚུལ་དགུའི་ བཞི། ཁྲིད་ཡིག

200

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

མྱ་ངན་འདས་པ་གཉིས་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་ལའང་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པᨖ་ནི། སྦྱང་གཞི་གང་ཟག་རིགས་བཞིའི་སྐྱེ་གནས་
རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཚན་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཏེ་ལྔ་ཡོད་པའི། སྦྱོང་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྣམ་པ་ལྔས་ཕྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་བསྒོམས་པས་ལམ་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་མཐའ་
རུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར། དེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པᨖས། རྩ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟགས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལྷར་ཤར་ཏེ་མཐོང་ལམ་མཐར་ཕྱིན། གཉིས་པ་བྷ་གའི་དཀྱིལ་

འཁོར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྩ་ཡི་གེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་སྟེ་སྒོམ་ལམ་མཐར་ཕྱིན། གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐིག་ལེ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་མཐོང་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གསང་བ་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱིས་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པᨖ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ནི་ལས་དང་པᨖ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
དང༌༑ ལུས་དཀྱིལ་པ་ནི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག །བྷ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཉམས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག །བྱང་སེམས་ནི་ཉམས་ཆེར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་དེ་བཞི་

201

༄༅། །ལ་རིམ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་བཅིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཐ་མ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་གྲོལ་བའི་ཐ་མ། ཕལ་ཆེར་གྲོལ་བའི་འབྲིང༌། ཐམས་ཅད་གྲོལ་བའི་རབ་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་གང་ཟག་དེ་བཞི་
ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལས་དང་པᨖ་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཕེབས་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་བཞིས་ལམ་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་བསྐྱེད་ཆོག་དང་སྦྱར་ན། གང་ཟག་དང་པᨖས་ལྷ་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་པ་དང་པᨖའི་བསྐྱེད་ཆོག །གང་ཟག་གཉིས་པས་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་པའི་བསྐྱེད་ཆོག །གསུམ་པས་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ། བཞི་པས་གཙོ་བོ་བརྫུས་སྐྱེས་དང༌། འཁོར་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དམ་ཚིག་པ་བསྐྱེད་པ་བསྙེན་པའི་ཡན་ལག་གོ །དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ནི་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག །དབང་བསྐུར་བའི་གནད་
ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཆེན་པᨖའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རྫོགས་པ་སྟེ་སློབ་དཔᨖན་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་བཞིས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ། དེ་ལས་འདས་
པའི་གང་ཟག་བཞིས་མཐོང་སྒོམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པᨖ་ལ། གང་ཟག་བཞིའི་ལས་དང་པᨖ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐོག་མར་བརྒྱུད་ལྡན་གྱི་བླ་མ་ལས་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་ཞུ།

ཚུལ་དགུའི་ ལྔ། ཁྲིད་ཡིག

202

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

སྒྲུབ་པའི་ལུང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་ཐུན་བཞིའི་ངེས་པས་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་མཉམ་གཞག་གི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། རྗེས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པᨖ་ལ་ནི་སྔོན་འགྲོ། དངོས་གཞི། བསྐྱེད་
རིམ༑ སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་སེམས་བཟུང་བ་བཅས་རིམ་པར་བསྒོམ་དགོས་པའི་ངག་འདོན་རྣམས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་སྔོན་འགྲོ་ལ་སྐྱབས་
འགྲོ༑ སེམས་བསྐྱེད། རྡོར་སེམས་བསྒོམ་བཟླས་རྣམས་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་བཏང༌། རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མ་ལྕོགས་ཀྱང་ཆོག །དེ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནི། རང་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་སྙིང་གའི་ཧཱུྃ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་དཔལ་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་བླ་མ་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དབུ་བརྒྱན་པའི་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་

གཟུགས་སྐུར་བཞེངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ལ་ཕྱག་བྱ། སྙིང་ག་ནས་སྤྲུལ་པའི་གཽ་རཱི་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོད། རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་སྡིག་པ་བཤགས་
པ༑ དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཟུང་བ། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བ་བཅས་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱ་བ་ནི་

203

༄༅། །ཡུལ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་བསགས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་དགའ་བ། ཉེ་རིང་མེད་པའི་
བཏང་སྙོམས་ཏེ་ཚད་མེད་པ་བཞི་རྒྱུད་ལ་འདྲེས་ངེས་པར་བསྒོམ་པ་ནི་ཡུལ་མ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་བསགས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལས་གཟུགས་སྐུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཞེངས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྙམ་པའི་འདུན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པའི་གནས་ལུགས་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག །ཤཱུ་ནྱ་ཏའི་སྔགས་དོན་
དྲན་པ་ནི། ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དེས་གཉིས་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀའང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་ངའོ་སྙམ་པའོ། །དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་ངང་ལས་པྃ་ལས་པདྨ་དང་རྃ་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཧཱུྃ་ལས་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་རྭ་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྟེ་བར་ཧཱུྃ་གིས་མཚན་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་འོག་རྡོ་
རྗེའི་ས་གཞི། ཁོར་ཡུག་རྡོ་རྗེའི་ར་བ། སྟེང་རྡོ་རྗེའི་གུར། ཕྱི་རོལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བས་གང་བའི་སྲུང་འཁོར་ཐུན་མོང་བ་བསྒོམ། དེའི་ནང་དུ་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ལྃ་བྃ་རྃ་ཡྃ་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་ས་ཆུ་

ཚུལ་དགུའི་ དྲུག ཁྲིད་ཡིག

204

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

མེ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སྤྱི་མཐུན་སོ་སོའི་ས་བོན་གྱིས་མཚན་པར་བསྒོམ། དེ་རྣམས་དང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་རིན་པᨖ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཐར་པ་ཆེན་པᨖའི་
གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི། སྒོ་བཞི། རྟ་བབས་བང་རིམ་བཞི་དང་ལྡན་པ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་རྒྱན་དང་བཀོད་པས་མཛེས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པᨖ་བརྒྱད་ལ། ཤིང་དང་། མེ་དང་། ཆུ་དང་།
སྤྲིན་དང་། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། དེ་དག་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་། ཞིང་སྐྱོང་། ཀླུ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ། གཞན་ཡང་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཇིགས་པར་བྱས་པས་བསྐོར་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་དང་
ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་དུ་པྃ་ལས་པདྨ་དང་རྃ་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རེ་རེ། དབུས་ཀྱི་པད་ཉིའི་སྟེང་དུ་བདུད་བཞིའི་ངོ་བོ་ཚངས་པ། ཉེ་དབང་། དྲག་པᨖ། དབང་པᨖ་རྣམས་མཉམ་པར་བརྩེགས་པ། སྒོ་མཚམས་ཀྱི་པད་

ཉིའི་སྟེང་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆེན་པᨖ་བརྒྱད་གན་རྐྱལ་དུ་བསྒྱེལ་བ། གདན་དགུ་པᨖའི་སྟེང་དུ་མཚན་བཟང་པᨖ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཨཱ་ལི་བཅུ་དྲུག་ཉིས་འགྱུར་སྐར་མའི་ཕྲེང་བ་ལྟ་བུ་ཞུ་བ་ལས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དགུར་གྱུར་
པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་ཀཱ་ལི་སོ་བཞི་ལ་ཡ་ར་ལ་ཝ་ཌ་ཌྷ་དང་བཅས་པའི་བཞི་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ཉི་མའི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཞུ་བ་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་མཉམ་པ་

205

༄༅། །ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། དབུས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་བར་དུ་ཧཱུྃ་ལས་ཐོད་པ་དཀར་པᨖ་དཔྲལ་བར་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་ཧཱུྃ་གིས་མཚན་པ། དེའི་གཡོན་དུ་ཨྃ་ལས་གྲི་གུག་སྔོ་ནག་གི་ཡུ་བར་ཨྃ་གིས་མཚན་པ་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། དབུས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ས་བོན་ཕྱག་མཚན་བཅས་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ་སྙམ་དུ་སོ་སོར་དྲན་ཙམ་རེ་བྱ། དེའང་ཟླ་བ་ནི་གཤེར། ཉི་མ་ནི་དྲོད། དེ་
དག་རྒྱུ་ཡིན་ཅིང་། དེའང་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་དང་པᨖ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་སྐུ་མདོག་སྔོན་པᨖ་ཞལ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་ཞལ་སྔོན་པᨖ། གཡས་དཀར། གཡོན་དམར། ལྷག་མ་གཉིས་གཉིས་གནག་ཅིང་། སྟེང་ཞལ་དུད་ཀ །སྤྱན་གསུམ། མཆེ་བ་བཞི་གཙིགས་ཤིང་། དབུ་སྐྲ་སེར་པᨖ་གྱེན་དུ་བརྫེས་པ། སྤྱི་བོར་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེས་མཚན་པ། ཕྱག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཐོད་
པ་བཅུ་དྲུག་བསྣམས་པའི་གཡས་པ་བརྒྱད་ན་གླང་པᨖ་ཆེ། རྟ། བོང་བུ། གླང་པᨖ། རྔ་མོ། མི། ཁྱི། མ་ཧེ་རྣམས་དང༌། གཡོན་པ་བརྒྱད་ན། ས། ཆུ། མེ། རླུང༌། ཟླ་བ། ཉི་མའི་ལྷ་རྣམས་དང༌། གཤིན་རྗེ། ནོར་འཛིན་རྣམས་བསྣམས་པ། ཐོད་སྐམ་དབུ་རྒྱན། ཐོད་རློན་དོ་ཤལ། རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་དང་ལྡན་པ། ཞབས་གཡས་གཉིས་བརྐྱངས་པའི་བརླ་ལ་གཡོན་བསྐུམས་པའི་སོར་མོ་རྣམས་གཏད་པའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པའི་གར་སྟབས་ཀྱིས་
ཚུལ་དགུའི་ བདུན། ཁྲིད་ཡིག

206

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

བཞུགས་ཤིང་། གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དང་ལྡན་པ། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་བདག་མེད་མ་སྔོན་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྤྱན་གསུམ་པ། སྐྲ་སེར་པᨖ་གྱེན་དུ་བརྫེས་ཤིང་། ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྲི་གུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པས་ཡབ་ལ་འཁྱུད་པ།
ཐོད་སྐམ་ལྔའི་དབུ་རྒྱན་དང་། སྐམ་པᨖ་ལྔ་བཅུའི་དོ་ཤལ། རུས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔས་བརྒྱན་པ། ཞབས་གཡོན་བརྐྱང་ཞིང་གཡས་བསྐུམ་པས་ཡབ་ལ་འཁྲིལ་བ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་
པར་གསལ་གདབ། དེ་ནས་ཡུམ་གྱི་མཁའ་ཨཱཿ ལས་པདྨ་དམར་པᨖ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ཨཱཿ ས་མཚན་པ། ཡབ་ཀྱི་གསང་བ་ཧཱུྃ་ལས་རྡོ་རྗེ་སྔོན་པᨖ་རྩེ་ལྔ་པ་ལྟེ་བར་ཧཱུྃ་གིས་མཚན་པར་དམིགས་ཏེ་སོ་སོའི་སྔགས་བརྗོད་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། འདུ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་གྱིས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པᨖའི་སྒྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས། ཞལ་དུ་ཞུགས། ཐུགས་ཀར་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་མེས་འོད་དུ་ཞུ། རྡོ་རྗེའི་
ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་མཁར་བབས་པས་ཐིག་ལེ་ཆ་བརྒྱད་དུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་བྷ་ག་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་ཟླའི་བར་དུ་སྤྲོས་པ་ལས། ས་བོན་གྃ་ཙྃ་བྃ་གྷྃ་པྃ་ཤྃ་ལྃ་ཌྃ་བརྒྱད་དུ་གྱུར། དེ་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་ཤར་དུ་གྲི་གུག །ལྷོར་ཌཱ་མ་རུ། ནུབ་ཏུ་རུས་སྦལ། བྱང་དུ་སྦྲུལ། བྱང་ཤར་དུ་སེངྒེ། ཤར་ལྷོར་དགེ་སློང༌། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་འཁོར་ལོ། ནུབ་བྱང་དུ་རྡོ་རྗེ་ཁྲ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལྟེ་བར་སོ་སོའི་ས་བོན་གྱིས་

207

༄༅། །མཚན་པ། དེ་ལས་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ངོ་བོར་མོས། དེའང་ཤར་དུ་གཽ་རཱི་ནག་མོ་གཡས་གྲི་གུག །གཡོན་ཉ་རོ་ཧི་ཏ་བསྣམས་པ། ལྷོར་ཙཽ་རཱི་དམར་མོ་གཡས་ཅང་ཏེའུ། གཡོན་ཐོད་པ། ནུབ་ཏུ་བཻ་ཏཱ་ལི་སེར་མོ་གཡས་རུས་སྦལ། གཡོན་ཐོད་པ། བྱང་དུ་གྷསྨ་རཱི་ལྗང་གུ། གཡས་སྦྲུལ། གཡོན་ཐོད་པ། བྱང་ཤར་དུ་པུཀྐ་སཱི་སྔོན་མོ། གཡས་སེངྒེ། གཡོན་དགྲ་སྟྭ། ཤར་ལྷོ་ཤ་བ་རཱི་དཀར་མོ། གཡས་དགེ་སློང་།
གཡོན་གསིལ་བྱེད། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་གདོལ་པ་མོ་སྔོན་མོ། གཡས་འཁོར་ལོ། གཡོན་ཐོང་གཤོལ། ནུབ་བྱང་དུ་གཡུང་མོ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས། གཡས་རྡོ་རྗེ། གཡོན་སྡིགས་མཛུབ་མཛད་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆ་ལུགས་གཙོ་མོ་
དང་མཚུངས་པར་བསྒོམ། དེ་ལྟར་ལྷ་དགུའི་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་བདེ་ཆེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ཙམ་བྱ། སླར་ཡང་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་བཞུགས་པས་རྩ་གནས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
དྭངས་མས་གང༌། ཆགས་པའི་མེས་ཐིག་ལེ་རྣམས་ཞུ། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང༌། རྗེས་ཆགས་བདེ་ཆེན་གྱི་མེས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་
བ་འོད་ཕུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་པར་གྱུར་པར་དམིགས། དོན་ཡབ་ཞུ་བ་ཡེ་ཤེས། ཡུམ་ཞུ་བ་ཐིག་ལེ་སྟེ་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ་སྙམ་དུ་མོས། དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་མཚམས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཞི་

ཚུལ་དགུའི་ བརྒྱད། ཁྲིད་ཡིག

208

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

ལ་གཏད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པᨖའི་དོན་དུ་གཙོ་བོ་ཆོས་སྐུ་འོད་ཕུང་ཐིག་ལེ་ལས་བསླང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱས་ལ། རྗེ་བཙུན་སྙིང་རྗེའི་ཡིད་བཞེངས་ཤིག །ཅེས་
སོགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་གླུས་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་ལྷ་མོ་བཞི་བཞིས་རིམ་པར་བསྐུལ་བའི་ཐིག་ལེ་ཆ་གསུམ་དུ་གྱུར་ཏེ་འོག་གི་ཐིག་ལེ་ཨཱ་ལི་ལས་ཟླ་བ། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་ཀཱ་ལི་ལས་ཉི་མ། བར་གྱི་ཐིག་ལེ་ས་བོན་དང་
ཕྱག་མཚན། དེ་དག་འདྲེས་པ་ལས་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ངོ་བོ་གོང་གི་རྒྱུ་རྡོར་འཛིན་གྱི་སྐབས་བཞིན་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་རྒྱན་ཆ་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསལ་གདབ། གཙོ་འཁོར་དགུ་སོ་སོའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དབུས་སུ་སོ་སོའི་ས་བོན་གྱིས་མཚན་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང༌། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར། འོད་ཟེར་རྣམས་
སླར་འདུས། རང་ལ་ཐིམ་པར་བསྒོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་པᨖ་བསྙེན་པའི་ཡན་ལག་གོ །ཕྱི་ནས་ལམ་ལྔ་ལ་གོམས་ཏེ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་རིམ་གྱིས་ཆོ་གའི་ཆ་དབྲི་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ་ནི། གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤྱན་དྲངས་པར་མོས་ལ་རྡོ་རྗེ་བསྡུ་བའི་སྔགས་

209

༄༅། །རྒྱ་བྱ། འོད་ཟེར་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་བསྡུ། སླར་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་ནས། འོད་ཟེར་སླར་བསྡུ། སླར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་ལས་གཽ་རཱི་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་རང་རང་གི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་བྱས་པར་དམིགས་ཏེ་རྒྱུད་ཚིག་གིས་མཆོད་བསྟོད་བྱ། ཐུགས་
ཀ་ནས་འཕྲོས་པའི་གཽ་རཱི་ལྕགས་ཀྱུ་ཐོགས་པས་ཡེ་ཤེས་པའི་ཐུགས་ཀར་རེག་པས་སྲུང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྤྱན་དྲངས། ཙཽ་རཱི་ཞགས་པ་ཐོགས་པས་མགྲིན་པར་རེག་པས་དམ་ཚིག་པ་སོ་སོའི་སྨིན་མཚམས་ནས་ཐིམ།
བཻ་ཏཱ་ལི་ལྕགས་སྒྲོག་ཐོགས་པས་ཞབས་ལ་རེག་པས་དམ་ཡེ་བསྲེས། གྷསྨ་རཱི་དྲིལ་བུ་ཐོགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་དམ་ཚིག་པ་ཡེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པར་མོས་ལ་སོ་སོའི་སྔགས་རྒྱ་བྱ་བ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་ནས་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག །རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། དཔྲལ་བ། སྙིང་ག་སྟེ་དྲུག་དང་། གནས་གསུམ་དུ་པད་ཉི་རོ་གདན་རེ་རེ་གསལ་བའི་སྟེང་དུ། མིག་ལ་མྃ་ལས་གཏི་མུག་རྡོ་རྗེ་མ་དཀར་མོ། རྣ་བར་དྭ་ལས་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་མ་སྔོན་མོ། སྣར་པྃ་ལས་སེར་སྣ་རྡོ་རྗེ་མ་སེར་མོ། ལྕེར་རྃ་ལས་འདོད་ཆགས་རྡོ་རྗེ་མ་དམར་མོ། དཔྲལ་བར་ཨྃ་ལས་ཕྲག་དོག་རྡོ་རྗེ་མ་ལྗང་གུ། སྙིང་གར་ན�་ལས་བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ་ནག་མོ།

ཚུལ་དགུའི་ དགུ། ཁྲིད་ཡིག

210

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

སྤྱི་བོར་ༀ་ལས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་སྤྱོད་མ་དཀར་མོ། མགྲིན་པར་ཨཱཿ ལས་གསུང་རྡོ་རྗེ་ས་སྤྱོད་མ་དམར་མོ། སྙིང་གར་ཧཱུྃ་ལས་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་སྤྱོད་མ་ནག་མོ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གྲི་གུག་ཐོད་པ་ཁ་ཊྭཱཾ་ག་བསྣམས་པ། སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པའི་གར་གྱིས་མེ་འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པར་གསལ་གདབ་པ་ནི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །སླར་ཡང་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་གི་ལྷ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རིགས་ལྔ། ཡུམ་བཞི། སེམས་དཔའ་བརྒྱད། ལྷ་མོ་དྲུག །ཁྲོ་བོ་བཅུ་དང་བཅས་པ་སྤྱན་དྲངས་ལ། གཽ་རཱི་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྟོད། གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབང་ལྷ་རྣམས་ཧེ་རུ་ཀའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་ནས་རིན་
པᨖ་ཆེའི་བུམ་པ་བདུད་རྩིས་གང་བ་ཐོགས་ཏེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྔགས་གསུང་བཞིན་པས་གཤེགས་པ་ལྔ་ཡིས་དབང་བསྐུར། རིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེའི་གླུ་ལེན། སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་བརྗོད། ཁྲོ་
བོ་རྣམས་ཀྱིས་བགེགས་བསྐྲད། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྫས་ཀྱིས་མཆོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱི་གཙུག་ནས་སྨིན་མཚམས་ཡན་ཆད་གང༌། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔᨖན་གྱིས་བུམ་དབང་ཐོབ། ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་

དག ༑ལམ་བསྐྱེད་རིམ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་མོས། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐུག་ནི་དྲན་ཆ་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་བཅིངས་པ་སྟེ་རྒྱན་དྲུག་གི་དག་པ་བསྒོམ་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། །

211

༄༅། །མགྲིན་པ་ཡན་ཆད་གང་བས་གསང་བའི་དབང་ཐོབ། ངག་གི་དྲི་མ་དག །ལམ་བདག་བྱིན་རླབས་པའི་རིམ་པ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་མོས། རང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཙཎྜ་ལཱི་
ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་རླུང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་སེམས་འཛིན་གྱི་དང་པᨖར་བསྒོམ་པ་དང་འབྲེལ་ལོ། །སྙིང་ག་ཡན་ཆད་གང་བས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ། ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་དག །ལམ་ཕྱག་རྒྱ་

བསྟེན་པ་ལ་དབང་བར་མོས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཡུལ་དྲུག་ལ་ལྷུག་པར་བཞག་པ་དང༌། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་འབྲེལ་བས་དེའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བསྒོམ་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་བཤད་པའི་གོ་རིམ་སྔོན་དུ་འབྱུང་ཡང་བསྒོམ་པའི་གོ་རིམ་ཕྱི་ནས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གང༌། མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་ཆེན་
པᨖ་བཞི་པ་ཐོབ། སྒོ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་བག་ཆགས་བཅས་དག །ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་མོས། དབང་དེ་ཐོབ་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པའི་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་བསྒོམ་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ནས་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། ཆུའི་ལྷག་མ་ཡར་ལུད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ། གཽ་རཱི་དང་པུཀྐ་སཱི་ལ་མི་བསྐྱོད་པ། ཙཽ་རཱི་དང་ཤ་བ་རཱི་ལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད། བཻ་ཏཱ་ལཱི་དང་ཙཎྡྲ་ལཱི་ལ་

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ། ཁྲིད་ཡིག

212

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན། གྷསྨ་རཱི་དང་ཌོམྦི་ནཱི་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་དབུར་བརྒྱན་པར་མོས། དེ་དག་རྣམས་སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ་སྙམ་དུ་མོས་པ་བྱའོ། །འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་གཞུག་པའི་རྗེས་སུ་དབང་བསྐུར་
རྒྱས་གདབ་བྱ། དེ་ནས་བུམ་དབང་གི་ལམ་ཁྱེར་རྒྱན་དྲུག་གི་དག་པ་དྲན་ཅིང་གོ་ཆ་བཅིང་བ་ནི། སྤྱི་བོའི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོད་པ། །རྣ་ཆའི་བདག་ཉིད་འོད་དཔག་མེད། །མགུལ་གྱི་ཕྲེང་བ་རིན་ཆེན་བདག །ལག་པར་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་བརྗོད། །སྐ་རགས་ལ་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ། །ཡན་ལག་ཀུན་ལ་རྡོར་འཛིན་མགོན། །ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ཨྃ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། སྙིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཧཱུྃ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
ༀ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པᨖ། སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཧཾ་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ཞེས་མོས། གསང་དབང་གི་ལམ་ཁྱེར་དུ་གཏུམ་མོ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་མན་ངག་ལྟར་བསྒོམ། ཤེར་དབང་གི་ཕྱི་རྟགས་སུ་གོང་སྨོས་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་
དྲུག་དང་གནས་གསུམ་བྱིན་བརླབ། དབང་བཞི་པའི་དོན་གྱི་དག་དྲན་རྒྱས་པའམ་བསྡུ་ན། སྙིང་རྗེའི་སྤྱན་ནི་དམར་པᨖ་ལ། །བྱམས་པའི་ཐུགས་ལ་ཡན་ལག་གནག །བསྡུ་བའི་དངོས་པᨖ་བཞི་ཡིས་ནི། །ཞབས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བརྗོད། །ཞལ་བརྒྱད་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། །ཕྱག་ནི་སྟོང་པ་བཅུ་དྲུག་ཉིད། །གུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ལྔ། །གདུག་པ་འདུལ་ཕྱིར་ཁྲོ་བོ་ཉིད། །དེ་ཉིད་གསུམ་ནི་སྤྱན་གསུམ་པᨖ། །ཤ་ནི་པུཀྐ་སཱི་རུ་བརྗོད། །

213

༄༅། །དེ་བཞིན་ཁྲག་ནི་རི་ཁྲོད་མ། །གདོལ་པ་མོ་ནི་ཁུ་བར་བརྗོད། །གཡུང་མོ་རྐང་དང་ཚིལ་བུ་དག །པགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། །རུས་པ་བདེན་པ་བཞི་པᨖ་ཉིད། །ཅེས་པ་ཙམ་བརྗོད་ཅིང་དོན་དྲན་པར་བྱའོ༑ ༑འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དཀྱུས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་རྒྱས་གདབ་ཡན་སོང་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་སེམས་ཅི་གནས་སུ་བཞག །དེ་ནས་གསལ་མི་ཐེབས་པའམ་མི་བདེ་ན། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཁམས་གསུམ་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཞུ་ནས་སྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐིམ། སྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ལ་ཐིམ། དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་ཐིམ། གཞལ་ཡས་ཁང་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ལ་ཐིམ། ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཞལ་བརྒྱད་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་པར་དམིགས་ལ་འོག་གི་སེམས་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྔགས་ཀྱི་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པ་ནི། གང་ཟག་ལས་དང་པᨖ་པའི་མངོན་རྟོགས་ལྷ་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་འདིའི་སྟེང་དུ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་སེམས་མ་ཟིན་པ་ཟིན་པ་དང༌། ཟིན་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
དེའང་ཐོག་མར་རྒྱུད་དོན་གོ་བར་བྱ་དགོས་པ་ནི། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའང་དག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། འདིར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པ།

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་གཅིག ཁྲིད་ཡིག

214

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

བསྙེན་སྒྲུབ་བཞིའི་ལྷའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ལྷ་སོ་སོའི་དག་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་རང་རིག་པའི་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷའི་རྣམ་པ་ནི་སེམས་འཛིན་པའི་གཞི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་
གཙོ་བོ་ཡབ་དང༌། ཡུམ་དང༌། ལྷ་དགུ་དང༌། དཀྱིལ་འཁོར་ཁམས་གསུམ་དང་བཅས་པ་ལ་གསལ་སྣང་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་འཇུག་པ་དང༌། གནས་པ་དང༌། ལྡང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་
གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པས་སེམས་འཛིན་གྱི་བཞི་བསྐྱེད་རིམ་སྔོན་དུ་བསྒོམ། གནས་པའི་རིམ་པས་སེམས་བཟུང་བའི་མན་ངག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ་ཚིགས་བཅད་བཞིར་བསྡུས་པ་སློབ་དཔᨖན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ། ཁྲིད་ཡིག་རྩ་བ་ལས། འཇོག་
དང་རྒྱུན་འཇོག་བསླན་ཏེ་འཇོག །ཉེར་འཇོག་དུལ་དང་ཞི་བར་བྱེད། །ཉེར་ཞི་རྒྱུན་གཅིག་མཉམ་འཇོག་པ། །འཛིན་པའི་རིམ་པ་རྣམ་དགུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པᨖ། སེམས་འཇོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་སྣ་

ཚོགས་ལ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་ཡེངས་ནས་མི་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྡུས་ནས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་སྟེ། ཐོག་མར་ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཚོགས་བསགས་ནས་བཟུང་སྔོན་འགྲོ་དང་། དངོས་གཞི་

215

༄༅། །དབང་བསྐུར་ཞིང་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་པའི་བར་རྩོལ་བ་ཤིན་ཏུ་བསྒྲིམས་ཏེ་རྟོག་པས་བར་མ་ཆོད་པར་བསྒོམ། དེ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་སེམས་ཅུང་ཟད་ཙམ་འཇོག །ལས་དང་པᨖ་པ་ལ་མྱུར་བ་གནད་ཆེ་བས་དངོས་གཞིའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བའམ། མི་ལྕོགས་ན་དམིགས་པ་གསལ་འདེབས་ལ་སེམས་ཅུང་ཟད་འཇོག་པ་ཉིད་ཡེང་བས་བར་མ་ཆོད་པར་བསྒོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ཀུན་ཏུའམ་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ནི། དང་པᨖར་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་ཡེངས་པར་དེའི་རྒྱུན་མཐུད་ནས་འཇོག་པ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྡུས་ཏེ་གཙོ་བོའི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པའམ། མ་བསྡུས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཐོག་མར་སྤྱན་དབུས་
མ་ལ་སེམས་གཏད། དེའང་གསལ་ན་གསལ་བའི་སྐབས་དེར་འཕྲོ་བཅད་ལ་ཅུང་ཟད་ཡེང་དུ་གཞུག་ནས་སླར་བསྒོམ། མི་གསལ་ན་མི་གསལ་བའི་སྐབས་དེར་འཕྲོ་བཅད་ནས་ཅུང་ཟད་ཡེངས་ནས་སླར་བསྒོམ། འདི་མན་
ཆད་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམས་གསལ་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། འཕྲོ་བཅད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དུག་དབྱུང་བ་ཡིན་པས་ཚོད་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གལ་ཆེའོ། །འཕྲོ་བཅད་པའི་ཚེ་སྔར་གྱི་བསྒོམ་པའི་རྣམ་པ་ཝལ་ཝལ་
དུ་བྱུང་ནའང༌བསམ་གཏན་གྱི་དུག་ཡིན་པས། བུམ་པ་སོགས་དངོས་པᨖ་གཞན་ལ་ཡེང་དུ་བཅུག །དེ་མ་ཐག་སྔར་ལྟར་བསྒོམ་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བ་ན་བསྒོམ་པས་གསལ་གདབ་པའོ། །དེ་ལྟར་འབད་པས་དམིགས་

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་གཉིས། ཁྲིད་ཡིག

216

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

པ་གསལ་བར་མ་བྱུང་ན། བརྗོད་པས་གསལ་གདབ་པ་བསྒོམ་སྟེ། དེ་ལའང་གཉིས་ལས། རང་གིས་བརྗོད་པས་གསལ་གདབ་པ་ནི། སྤྱན་དབུས་མ་དཀར་པོ། སྤྱན་འབྲས་གནག་ལ། སྤྱན་རྩ་དམར་ཞིང་ཁྲོ་བ། ཞེས་བརྗོད་
ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དུག་འབྱུང་ཞིང་བསྒོམ། དེས་ཀྱང་མ་གསལ་ན། གཞན་གྱིས་གསལ་གདབ་པ་ནི། གཞན་གཅིག་ལ་སྔར་ལྟར་བརྗོད་དུ་བཅུག་ལ། དུག་དབྱུང་བྱེད་བཞིན་པས་བསྒོམ། དེས་ཀྱང་མ་གསལ་ན། བལྟས་
པས་གསལ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱན་དབུས་མ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་བྲིས་པ་ལ་བལྟ་ཞིང་སེམས་བཟུང་ལ་དུག་དབྱུང༌། འཕྲོ་བཅད་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་ཝལ་ཝལ་བྱུང་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དུག་ཡིན་པས། དངོས་པᨖ་གཞན་ལ་སེམས་གཏད་པ་སོགས་སྔར་ལྟར་བྱ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསྒོམ་པས་གང་གསལ་བར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་གསལ་སྣང་ལམ་ལམ་སྐྱེས་ན་ལྷ་སོ་སོའི་དག་པའི་ཐད་སོར་སླེབ། གསལ་འཕྲོ་ལ་མེད་པར་བྱ་འདོད་པས་མེད་པར་བྱ་ནུས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་ཐད་སོར་སླེབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉམས་སྐྱེས་ན་རང་རིག་པའི་དག་པའི་ཐད་སོར་སླེབས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ལྡང་བའི་རིམ་པ་ནི། ཐུན་ནམ་འཇོག་ཙམ་ན་རྫོགས་རིམ་གྱིས་བསྡུ་
བར་བྱ་སྟེ། སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྒོམ་པའི་སྲུང་འཁོར་ལ་བསྡུ་བ་ནས། རིམ་བཞིན་ཐུགས་སྲོག་ཧཱུྃ་ཡིག་འོད་ཕུང་ཐིག་ལེར་ཞུ་བ་བསྒོམ་པ་ནི་རིགས་ལྔ་བསྡུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་

217

༄༅། །ལྷ་སོ་སོའི་དག་པ། དེའང་མར་མེའི་རྩེ་མོ་ལྟར་དམར་ནག་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་བསྒོམ་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པᨖའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རང་རིག་པའི་དག་པ། དེའང་མི་དམིགས་པའི་ངང་དུ་འཛིན་པ་མེད་པར་བཞག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པའོ། །གསུམ་པ་ངེས་པར་འཇོག་པའམ་བསླན་ཏེ་འཇོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བརྗེད་ངས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་དུ་ཡེངས་ན། དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སླར་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བ་སྟེ། སྤྱན་ལྟ་བུ་ལ་
དམིགས་པ་གཏད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བརྗེད་ནས་ཤེས་པ་གཞན་དུ་འཕྲོ་ན། དེ་མ་ཐག་ཡེངས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་པས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་སྔར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་བློ་བཞག་པའོ། །བཞི་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི། སེམས་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་
རྒྱ་ཆེ་བར་སོང་ན་ཡང་ཡང་བསྡུས་ཏེ་ཕྲ་བར་བྱས་ནས་འཇོག་པ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དམིགས་པ་སྣེ་གཅིག་གིས་སེམས་སྐྱོ་ནས་འཕྲོ་རྒོད་མང་དུ་སོང་ན་དབུའི་གཙུག་ཏོར་རམ། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའམ། ཞལ་གྱི་མཆེ་བ་ལྟ་བུ་
ལ་ཐུན་རེ་རེ་ཙམ་སེམས་གཏད་ལ། ཡང་སྔར་གྱི་དེ་བསྒོམ་པས་དབུགས་དབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཚུལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དྲན་པར་བྱས་ལ་བློ་སྣ་མི་མང་བར། སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་གང་གི་དུས་སུའང་ལྷའི་རྣམ་པ་གསལ་ན་རབ། མ་གསལ་ནའང་ལྷའི་རྣམ་པ་ཙམ་རྟག་ཏུ་དྲན་པར་བྱས་ལ་སེམས་གདུལ་བའོ། །

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་གསུམ། ཁྲིད་ཡིག

218

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

དྲུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཕྲོ་བས་ཡིད་མི་དགའ་བར་གྱུར་པའི་ཚེ་རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་སྐྱོན་བསམས་ནས་མི་དགའ་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྟེང་དུ་སེམས་ཀློད་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །བདུན་
པ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཆགས་སེམས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། གཉིད། རྨུགས་པ་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱོན་དུ་བྱུང་ན་སོ་སོའི་གཉེན་པᨖ་བརྟེན་ནས་བསལ་བའམ། དམིགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ཞི་
བར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་ཕྱིས་ནས་འབད་མེད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སེམས་ཕྱིར་མི་འཕྲོ་བར་དམིགས་པ་
ལ་གནས་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའོ། །དགུ་པ་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི། སྔ་མའི་དམིགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གོམས་ཤིང་བརྟན་པ་ལས་ཆེད་དུ་མ་བསྒྲུབས་པར་ཡང་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ལ་སེམས་བརྟན་པᨖར་ཟིན་པ་ན། རིམ་པར་སྐུའི་ཆ་ཤས་གཞན་ལ་དམིགས་པ་སྤོ་ནས་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེའང་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་སྤྱན་དབུས་མ་བསྒོམ། ཐུན་གཉིས་པ་ལ་སྤྱན་གསུམ་གསལ་གདབ། གསུམ་པ་ལ་ཁྲོ་གཉེར། བཞི་པ་ལ་ཤངས། དེ་ཙམ་གསལ་བར་མ་ནུས་ན། ཡང་ཐུན་བཞི་ ༡ ༢ ༣ ༤

219

༄༅། །ཀ་ལ་སྤྱན་གསལ་གདབ་པའམ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་བརྟན་བརྟན་གྱི་བར་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །བློ་མྱུར་ན་ཉི་མ་གཉིས་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་ཞལ་གྱི་མཆེ་བ་གསལ་གདབ། གཉིས་པ་ལ་
སྙན༑ གསུམ་པ་ལ་རྩ་ཞལ། བཞི་པ་ལ་གཡས་དཀར་བ། ཉི་མ་གསུམ་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་རྩ་ཞལ་དང་གཡས་དཀར་བ། གཉིས་པ་ལ་གཡོན་དམར་བ། གསུམ་པ་ལ་གཡས་པའི་ཞལ་གཉིས་གནག་པ། བཞི་པ་ལ་གཡོན་པའི་ཞལ་གཉིས་གནག་པ་དང༌། སྟེང་གི་ཞལ་གསལ་གདབ། ཉི་མ་བཞི་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་ཞལ་བརྒྱད། ཐུན་གཉིས་པ་ལ་དབུའི་གཙུག་ཏོར་དང༌། དབུ་སྐྲ་དམར་སེར་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཐུན་གསུམ་པ་ལ་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་རྣ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་དབུ་རྒྱན་རྣམས། ཐུན་བཞི་པ་ལ་སྐུ་བྱིན་པᨖ་མགུལ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་གསལ་གདབ། ཉི་མ་ལྔ་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་དབུ་དང་སྐུ་བྱིན་པᨖ་གསལ་གདབ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱག་གཡས་པ་བརྒྱད་ཕྱག་མཚན་དང་བཅས་པ། གསུམ་པ་ལ་གཡོན་ཕྱག་བརྒྱད་ཕྱག་མཚན་དང་བཅས་པ་དང༌། མི་མགོ་ལ་སོགས་པ་སྐུའི་རྒྱན་མེ་རི་དང་བཅས་པ་གསལ་གདབ། བཞི་པ་ལ་བདུད་བཞི་མནན་པའི་ཞབས་གསལ་གདབ། ཉི་མ་དྲུག་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་གཙོ་བོ་དང༌། གཽ་རཱི་དང༌། གཉིས་པ་ལ་ཙཽ་རཱི། གསུམ་པ་ལ་བཻ་ཏཱ་ལི། བཞི་པ་ལ་གྷསྨ་རཱི། ཉི་མ་བདུན་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་གཙོ་འཁོར་ལྔའི་སྟེང་དུ་པུཀྐ་སཱི།

༦ ༧ ༨ ༩

༥
༡༡
༡༢
༡༥ ༡༦ ༡༧

༡༣ ༡༤

༡༠

༡༨ ༡༩

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་བཞི། ཁྲིད་ཡིག

༢༠ ༢༡ ༢༢ ༢༣ ༢༤ ༢༥

220

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

གཉིས་པ་ལ་ཤ་བ་རཱི། གསུམ་པ་ལ་ཙཎྜ་ལཱི། བཞི་པ་ལ་གཡུང་མོ་གསལ་གདབ། ཉི་མ་བརྒྱད་པའི་ཐུན་དང་པᨖ་ལ་ལྷ་དགུ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ། གཉིས་པ་ལ་དུར་ཁྲོད། གསུམ་པ་ལ་སྲུང་འཁོར། བཞི་པ་ལ་ཁམས་
གསུམ་སྣོད་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོར་གསལ་གདབ་པས་ཉི་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གསལ་སྣང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། མར་
མེ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་བཟུང་བ་སྟེ། ཐུན་རྣམས་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྲུང་འཁོར། དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ། དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་འཁོར་ལོ། འཁོར་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ། ཡུམ་ཡབ་ལ། དེའང་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ལ་བསྡུ། དེ་ཉིད་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་ཞུ་བ་ལ་སེམས་གཏད། དེ་མར་མེའི་རྩེ་མོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་བཟུང༌། དེའང་ཕྲ་བ་རྟ་རྔ། དེའང་ཇེ་ཆུང་རྟ་རྔ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཚད་ཙམ་དུ་བསྒོམ། མཐར་མེ་ལོང་ལ་ཧས་བཏབ་པ་ལྟར་ཡལ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅི་གནས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་རྗེས་སྤྱོད་ནི། དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་སྟོང་པའི་ངང་ལས་གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་བརྟན་པᨖའི་ངང་དུ་དག་པ་དྲན་པ་བརྗོད་པས་གསལ་གདབ། རྡོ་རྗེའི་གླུ་བླང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྨོན་ལམ་བཏབ། འགྲོ་འཆག །ཁ་ཟས། ཉལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་དང་མཐུན་པར་ལམ་ཁྱེར་དུ་བྱའོ། །གསུམ་པ་

༢༦ ༢༧ ༢༨ ༢༩ ༣༠ ༣༡

༣༢

221

༄༅། །རྟགས་ཚད་ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའམ། རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པའམ། མཉམ་གཞག་རྗེས་སྤྱོད་གང་གི་སྐབས་སུའང་རུང་སྟེ། ཤེས་ཉམས་ལ་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང༌། སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུ་འོད་
ཙིག་ཙིག་པ་དང༌། མར་མེ་ལྟ་བུ་འོད་ལམ་ལམ་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལྔ་པᨖ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་གདམས་ངག་གི་གནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལས་བྱུང་བས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད། གདམས་ངག་མེད་པས་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་རྟགས་དེ་དག་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་བསྒོམ་པས་རྟགས་ལྔ་མཐོང་ཞིང་བརྟན་པᨖར་གྱུར་ན་ལས་དང་པᨖ་པའི་གང་ཟག་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་

པའོ༑ ༑གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་འབྱོངས་པ་ནས་གང་ཟག་གཉིས་པར་ན་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱན་དྲངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་བར་སྔ་མ་དང་འདྲ་
ལ༑ བསྙེན་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་ཆ་དབྲི་བ་ནི་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང༌། འཁོར་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་དང༌། འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ཀ་ལས་ཟླ་བ་དང་། ཉི་མ། ཨཱ་ལི།
ཀཱ་ལི་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལྷག་མ་གསུམ་དང༌། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ། དབང་བསྐུར་ཞིང་རིགས་ཀྱི་བདག་པᨖས་རྒྱས་གདབ་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་

ཚུལ་དགུའི་ བཅོ་ལྔ། ཁྲིད་ཡིག

222

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཆེར་བརྟན་ཞིང་། རླུང་སེམས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་འཕེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུས་ལ་བདེ་བ་འབར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ་སེམས་
ལ་བདེ་སྟོང་ཤས་ཆེར་སྐྱེ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ལུས་སེམས་བདེ་སྟོང་ཟུང་དུ་ཆུད། སྐབས་སྐབས་སུ་ལྷའི་སྣང་བ་སྟོང་ཞིང་འགྲོ། རྨི་ལམ་མངོན་ཤེས་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཞེས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཐད་སོར་སླེབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལས་གོང་དུ་སོན་པ་ན། གང་ཟག་གསུམ་པར་ན་འཕོས་པ་སྟེ། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་ཆ་དབྲི་
བ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱན་དྲང་བ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བར་དུ་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ། སྐད་ཅིག་གིས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ༀ་ཧཱུྃ་བསམ། དེ་ལ་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་བརྗོད་པས་བསྐུལ་བའམ། མ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ས་བོན་ཞུ་
བ་ཙམ་ལས་བསྐྱེད། མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱང་ས་བོན་སྤྲོས་པ་ལས་སྔ་མའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད། འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡང་ཐིག་ལེ་ལས་ༀ་ཧཱུྃ་དུ་གྱུར་པ་ལས་བསྐྱེད། སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་
ཡན་ལག་གསུམ་ནི་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་ན་ལྷའི་སྣང་བ་ཡང་རྫོགས་རིམ་ཤས་ཆེ། སྐབས་སུ་ལྷའི་རྣམ་པ་མི་གསལ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་བསྒོམས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་དུ་མ་འགྱུར་ཞིང་

223

༄༅། །མཐོང་བ་འབྱུང༌། རིགས་དྲུག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མཐོང༌། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་བན་བུན་དུ་ཡལ་ཞིང་འགྲོ་བ་སྟེ། བདེ་བ་ཐོབ་པའམ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ཞེས་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོའི་ཐད་ཀར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་གོང་དུ་སོན་པ་ན། གང་ཟག་བཞི་པ་ནར་འཕོས་པ་སྟེ། དེས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི། ཚོགས་གཉིས་བསགས་པའི་ཚུལ་སྔ་མ་དང་འདྲ། སྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྒོམ། དེར་གཙོ་བོ་ཡང་སྐད་ཅིག་མས་བསྐྱེད། སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྙིང་གར་ཞུ་བ་ལས་དབང་གི་གནས་སུ་ལྷ་མོ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱེད་ལ་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་དུ་དབྱུང༌། ཡན་ལག་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་གཙོ་བོ་རྫུས་སྐྱེས་ལ་འཁོར་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རིགས་དྲུག་ཀྱང་རང་གི་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་མཐོང་དུ་རུང༌། མྱ་ངན་འདས་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་མཐོང་དུ་རུང༌། དེ་ཙམ་
ན་མཉམ་རྗེས་མེད། ལུས་སེམས་ལ་བདེ་སྟོང་བརྟན་པ་ཟུང་དུ་ཆུད། དེ་ཙམ་ན་མཁའ་འགྲོ་མའི་བར་ཆད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་མཁའ་འགྲོ་མས་གང་ནས། དངོས་གྲུབ་སྦྱིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང༌། མཚོན་ཆའི་ཆར་

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་དྲུག ཁྲིད་ཡིག

224

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

འབེབས་པ་དང༌། མེས་བསྲེག་ཏུ་འོང་བ་དང༌། རྒྱ་མཚོར་བསྐྱུར་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་བརྡ་བསྟན་ཏེ་བཟློག །བརྡ་ཤེས་ཤིང་རང་གཟུགས་སྟོན་པའི་ཌཱ་ཀི་ནཱི་བྱུང་ན། དེ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་སྐད་ཅིག་ལ་བདེན་
པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །སྙོམས་འཇུག་མ་བྱས་ཀྱང་སྤྲུལ་སྐུ་ལས་དབང་ལེན་ཏེ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐད་ཀར་སླེབ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་གོང་དུ་སོན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་སྐད་ཅིག་
མས་བྱ། སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ན། དམ་ཚིག་གི་འཁོར་ལོ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད། རང་གི་སེམས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ་དོར། དེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་གིས་གོ་ཆ་བཅིངས་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་གསུམ་གྱི་རྒྱས་གདབ་དོར། དེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་གིས་དབང་བསྐུར་ཞིང་རིགས་ཀྱི་བདག་པᨖས་རྒྱས་གདབ་
དོར༑ དེ་དག་ཀྱང་མི་བསྒོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངང་གིས་ཆོ་ག་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལས་ཀྱང༌། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་ཆ་དོར་བ་ཞེས་བྱ་བར་བསྒོམ་རྒྱུ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ཡིན། དམ་ཚིག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་བདེ་བ་ཆེར་ཐོབ་པའམ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཆེར་དབང་བ་ཞེས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བའི་གཉིས་པ་གང་ཟག་བཞིས་མཐོང་སྒོམ་སོགས་

225

༄༅། །ཀྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ནི། སྦྱོར་ལམ་བཞི་པᨖ་མཐར་ཕྱིན་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་ལ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་སོགས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྩ་རྣམས་ཉིད་ལས་ལྷར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམ་
མི་དགོས་ཏེ་ལུས་ཉིད་ལྷར་འཆར། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟགས་ཤིང་བསྒོམས་པས་སྔོན་བླ་མས་བསྟན་པའི་དོན་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་གྱུར། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཅེས་མིང་ཐོབ། དེ་ཙམ་ན་
བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཐད་སོའོ། །དེ་རྟོགས་ནས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་
གིས་བྷ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་ལ་སོགས་པ་རྩ་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་མཐོང་ངོ༌། །ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཁའ་འགྲོ་དང༌། རིགས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ཡི་གེ་རྣམས། བདག་གི་སྙིང་གའི་བྷྲཱུྃ་ༀ་ལ་སོགས་པ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་མཐོང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྷ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟགས་ཤིང་བསྒོམ་མོ། །དེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། བདུད་རྩི་ལྔ་དང་རླུང་ལྔ་སྟེ། ཁམས་བཅུ་འདུས་པས་རང་གང་འདོད་པའི་རྩ་དང་རྩ་ཡིག་རྣམས་སུ་དབབ་པ་དང་བཟློག་པ་ལ་དབང་ཐོབ། རང་གི་ཁམས་བཅུ་དང་ཕྱོགས་བཅུའི་

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་བདུན། ཁྲིད་ཡིག

226

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

སངས་རྒྱས་ཐ་མི་དད་མངོན་དུ་གྱུར། ཐིག་ལེ་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུ་མ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པར་མི་འགལ། གང་ཟག་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟག་ཅིང་བསྒོམ་མོ། །བྷ་
ག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ནི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐད་སོ་དང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ཆར་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པའི་མཐར་སླེབ་པ་ཡིན་པས། ཕྱག་
རྒྱ་བསྟེན་ཏེ་སེམས་ཉམས་དང་སྦྱར་ལ། བྲམ་ཟེ་མོ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལྔ་ལ་མཉམ་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའམ། སྤྱན་ལ་སོགས་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའམ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པᨖ་བི་པ་བཞིན་
དུ༑ པདྨ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་གཅིག་གིས་གྲོལ་བར་བཞེད་དོ། །མཐར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་གྱི་ཐད་སོའོ། །དེའི་མཐར་རྒྱུད་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲོལ་བའི་ཚེ་འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེར་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚང་ཞིང་དེ་དག་གུད་དུ་བསླབ་མི་དགོས་པར་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ནས་བསྒོམས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཚང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུ་དང་ལྡན་པས་ཟབ་པར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པᨖ་ཐབས་འདི་མང་བ་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

227

༄༅། །སེམས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུན་གཅིག་ལ། རྒོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལམ་འདི་ལ་ཚང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ། །གཉིས་པ་ཐབས་འདི་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ནི། དབང་བསྐུར་བའི་དུས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་ལས། དགའ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཆོད། མཆོག་ཏུ་དགའ་བས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཆོད། དགའ་བྲལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆོད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་ཚང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གསུམ་པ་ཐབས་འདི་རྒྱ་ཆེ་
བ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན། ཉོན་མོངས་པའང་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཐབས་འདི་སླ་བ་ནི། ལམ་བདེ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་མ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཆེན་པᨖ་འགྲུབ་པ་སྟེ། འདི་ནི་བླང་བྱའི་ངོས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་བསྒོམས་པས་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ཐབས་འདི་ཟབ་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱ་བ་ཅི་དང་ཅི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ཤེས་པར་བྱས་
ཏེ༑ ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྦྱང་བྱ་དང་སྦྱོང་བྱེད་གུད་དུ་མེད་པར་གྲོལ་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དྲུག་པ་ཐབས་འདི་དཀའ་བ་མེད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་དཀའ་སྤྱད་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་ལམ་དུ་བྱ་བ་མེད་པར།

ཚུལ་དགུའི་ བཅོ་བརྒྱད། ཁྲིད་ཡིག

228

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཟས་ལ་བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད། སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད། རྗེས་ཆགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པ་སྟེ་ལམ་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་
བསྔལ་སྤོང་བས་ན་འདི་ནི་སྤང་བྱའི་ངོས་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དྲུག་ནི་ལམ་གྱི་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ཐབས་འདི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། གནས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟན་གཅིག་ཏུ། ཐུན་
གྱི་ངེས་པ་ཐུན་གཅིག་ལ་རིམ་པ་གཉིས་རྫོགས་པར་བསྒོམས་ལ། དུས་ཀྱི་ངེས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་ཚེ་གཅིག་ལ་འགྲུབ་ལ། བརྩོན་འགྲུས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ལས་ཐོགས་མི་སྲིད་པའི་ངོས་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ཐབས་འདི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་ནི། ལམ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་མ་ཟད། འབྲིང་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་དང༌། དམན་པ་བཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་ངོས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དགུ་པ་ཐབས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ནི། མཆོག་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་
འཁོར་ལོའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ། རྫས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གཞན་གང་ཡང་མི་དགོས་པའི་ངོས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་དེ་གསུམ་ནི་འབྲས་བུ་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། བསྡུ་ན་ལམ་གྱི་

229

༄༅། །ཟབ་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཟབ་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །སྤྱི་དོན་བཞི་པ་འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་

རིམ་པ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐུ་གསུམ་ནི། རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་བྱུང་བ་རྒྱ་
ཆེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། སྐུ་གསུམ་པᨖ་དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཆོས་སྐུའི་ཡན་ལག་གསུམ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་
ཆ༑ རང་བཞིན་ལས་འགོག་པ་མེད་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཆ། ཐུགས་རྗེ་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ནི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆའོ། །ལོངས་སྐུའི་ཡན་ལག་གསུམ་ནི། རང་འོད་ཀྱི་ཡུམ་

དང་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་ནི་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག །ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པᨖས་རྒྱུད་ཚིམས་པ་ནི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ །སྤྲུལ་
སྐུ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པᨖས་ངེས་པར་གང་བའི་ཡན་ལག་གཅིག་དང་ལྡན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་སྐལ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཚེ་འདིའམ། བར་དོ། སྐྱེ་བ་

ཚུལ་དགུའི་ བཅུ་དགུ་བྱོན། ཁྲིད་ཡིག

230

ཆ་ ས་སྐྱའི་སྐོར། པ།

བདུན་ནམ། བཅུ་དྲུག་ཚུན་ལ་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ངེས་པའོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མར་མེའི་རྩེ་མོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཚུགས་སུ་བསྒོམ་པའི་གདམས་ངག་ཀྱང་ཡོད་པ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །པདྨ໅

་བཛྲའི་གདམས་ངག་གི །འཕྲུལ་ཐབས་གར໅

་གྱི

໅

ས་ནང་གི་ལམ། །འབད་མེད་བགྲོད་ནས་རིགས་ཀུན་གྱི། །དབང໅

་ཕྱུག໅

་རྡོ་རྗེ་འཛིན་བརྙེས་ཤོག །རྗེ་བཙུན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པᨖ་པདྨ་བཛྲའི་བཞེད་གཞུང་ཟབ་པའི་
ཚུལ་དགུའི་ཁྲིད་ཡིག་གི་ལེ་ཚན་རྗེ་བླ་མ་རིན་པᨖ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་བགྱིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།